

INSTRUIREA PERSONALULUI DE SPECIALITATE DIN BIBLIOTECI PRIVIND ȘTIINȚA DESCHISĂ

Conferința științifică națională
„Știința Deschisă în Republica Moldova”, ed. a 2-a,
27-28 octombrie 2022, USM

Lilia Povestca, drd.,
Universitatea de Stat din Moldova
lilia.povestca26@gmail.com

Rolul bibliotecii în promovarea Științei Deschise

Contribuția la
conștientizarea de către
comunități a beneficiilor
ȘD

Utilizarea bibliotecii ca
platformă de diseminare
rapidă și accesibilă a
rezultatelor cercetărilor

Oferirea unor programe
de instruire specifice ȘD

Informarea permanentă
cu referire la cadrul
normativ, strategic și de
reglementare național și
internațional privind ȘD

Implicarea la elaborarea
de Politici privind ȘD

Contribuirea la
promovarea și
implementarea Accesului
Deschis

Să ajute utilizatorii să
înțeleagă mai bine știința

Participarea în procesul
de cercetare științifică
(colectarea, analiza unor
date)

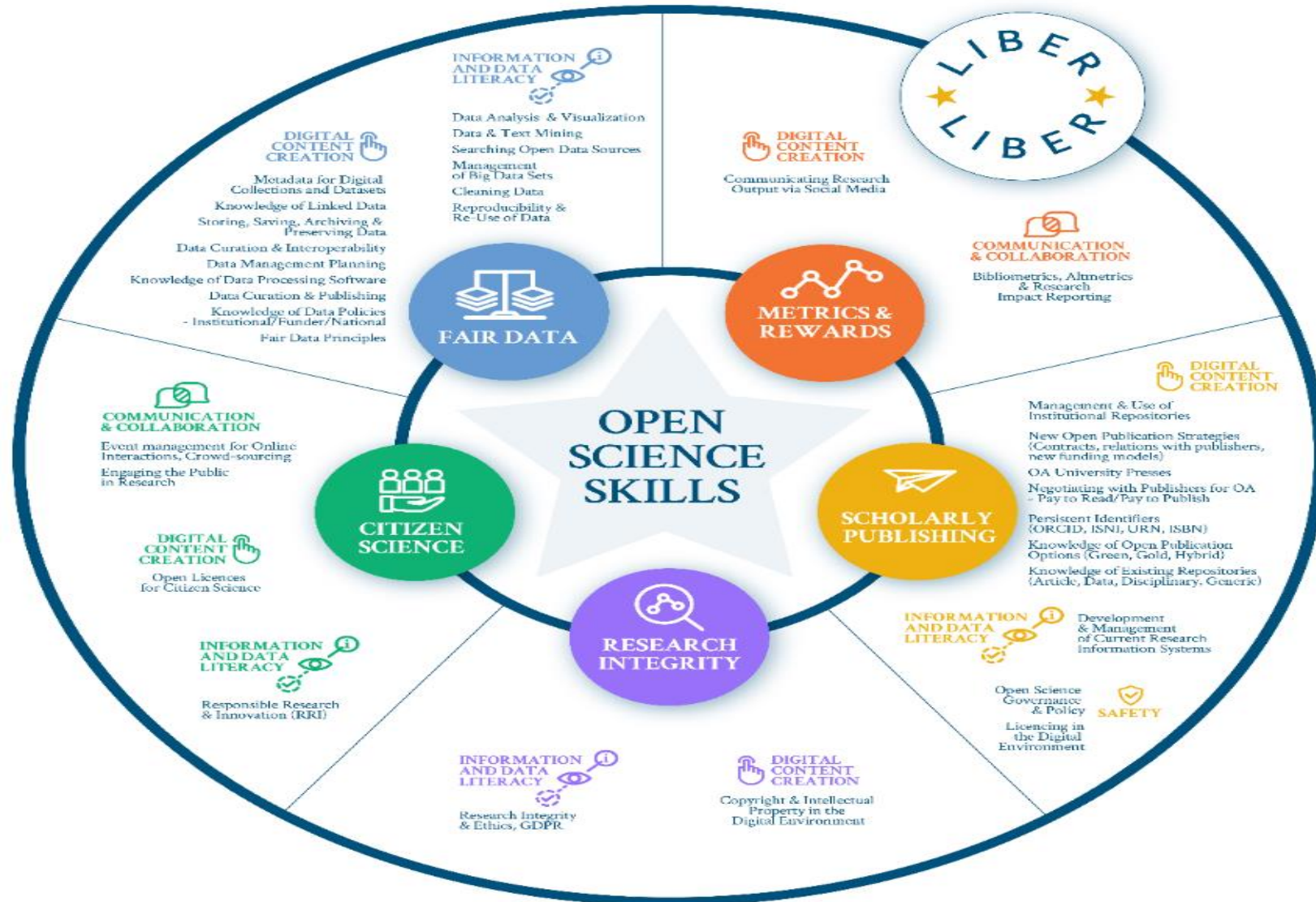
Promovarea
cercetărilor

Dezvoltarea competențelor personalului în domeniul Științei Deschise

Grupul de lucru LIBER privind competențele digitale pentru personalul de bibliotecă și cercetători (Digital Skills for Library Personal & Researchers) a încercat să răspundă la întrebările:

- Care sunt acele abilități și cunoștințele necesare personalului de specialitate din biblioteci pentru a practica ȘD în mod eficient?
- Ce pregătire este necesară pentru a sprijini mai bine activitățile de cercetare?

Abilitățile și cunoștințele necesare pentru a practica Știința Deschisă

• Discipline-specific skills needed to practice open science (does not include generic computer skills, wider librarianship skills and personal competencies)
 • Mapped to LIBER OS Roadmap 2 focus areas, Digroup 3.0 framework and FOSTER learning resources.
 • Produced by the LIBER Working Group on Digital Skills for Library Staff & Researchers with input from other LIBER Working Groups, 2020

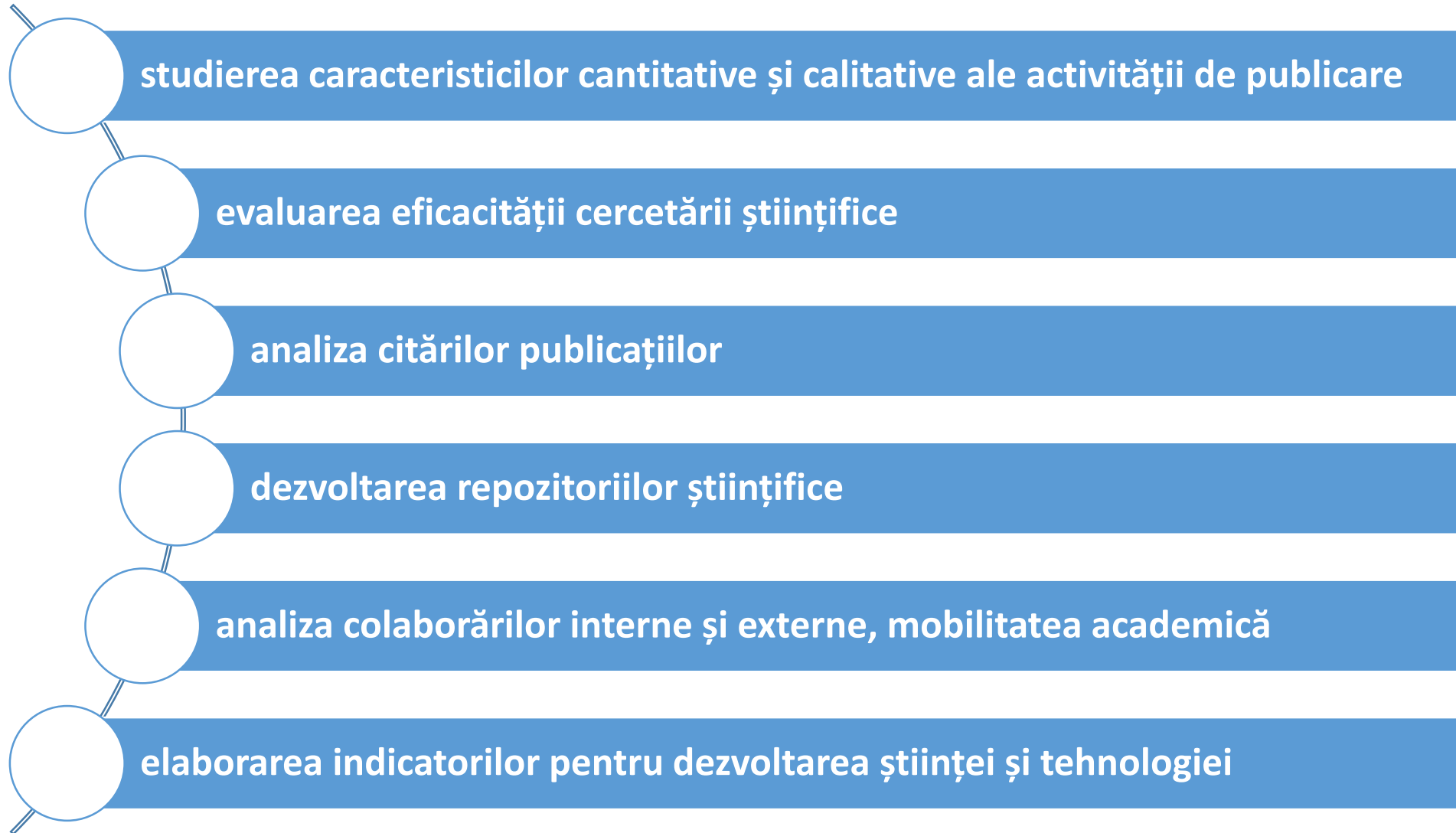
Ce sunt competențele digitale?

- Utilizare autonomă, sensibilă și responsabilă a tehnologiilor digitale în diverse situații, capacitatea de a lucra cu instrumente digitale într-un context profesional

Ce sunt abilitățile de Știință Deschisă?

- Abilități de publicare academică cu acces deschis;
- Abilități legate de datele de cercetare deschise (producție, management, procesare, analiză, utilizare, reutilizare, diseminare);
- Abilități juridice (respectarea legislației);
- Conștientizarea problemelor referitoare la integritatea cercetării;
- Capacitatea de a acționa „dincolo de propria comunitate academică și disciplinară”;
- Capacitate de „gestionare și extindere” a științei cetățenești

Rolul activ al bibliotecarilor în grupul de cercetare

Scop: Analiza stării actuale privind furnizarea activităților educaționale la subiectul Știința Deschisă

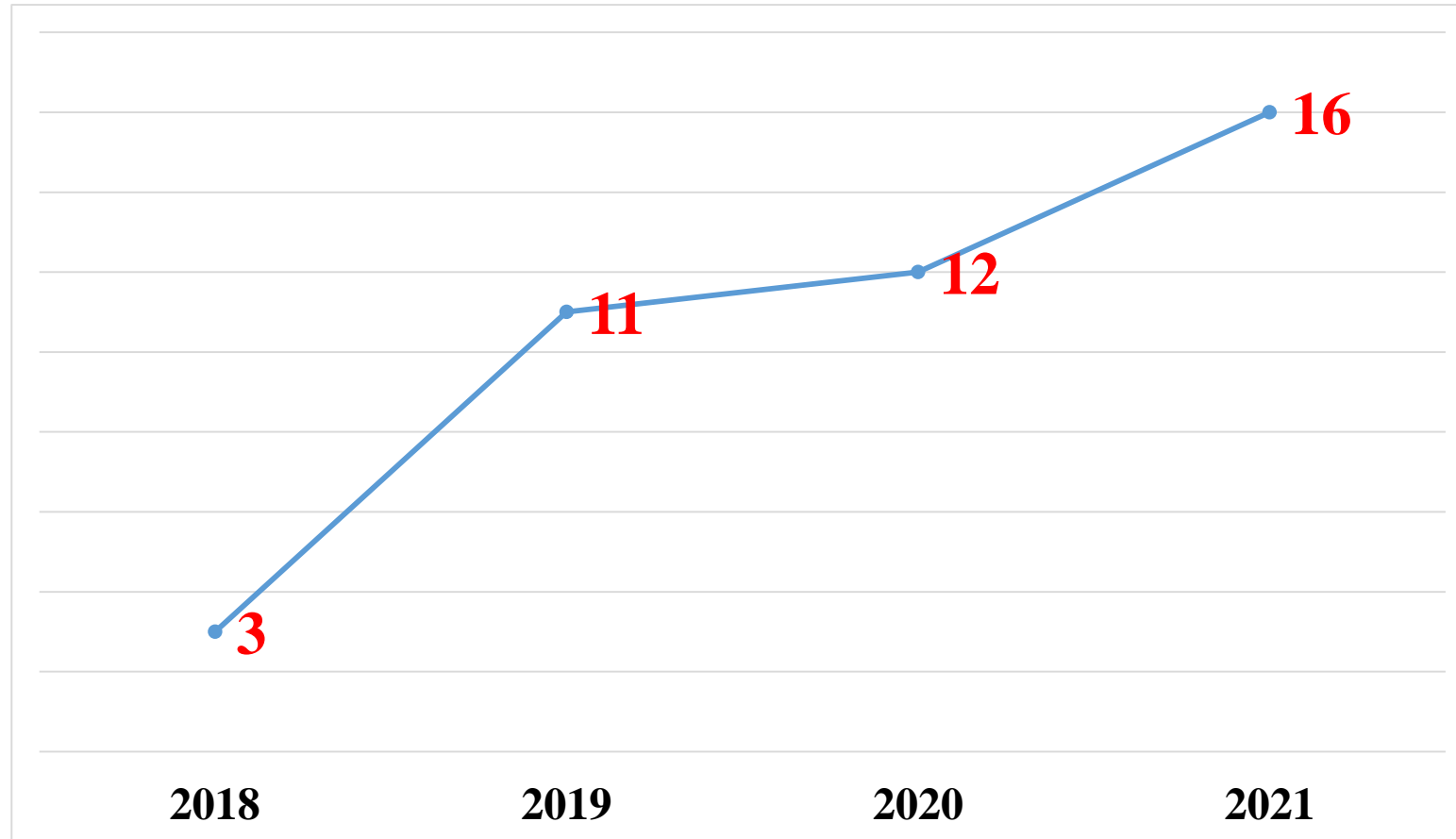
Metodologie. Analiza ofertelor educaționale integrate ale furnizorilor de educație nonformală pentru personalul de specialitate din bibliotecile Republicii Moldova (perioada 2018-2021), cu privire la dezvoltarea competențelor digitale și abilităților în domeniul ȘD.

Constatări:

- **Organizarea instruirilor privind dezvoltarea competențelor digitale** prin: cursuri modulare („Competențe digitale pentru bibliotecari”, „Incluziunea digitală pentru bibliotecari”); ateliere, traininguri, master-classuri (managementul calculatorului; deprinderi eficiente de Word, Excel; QR code; crearea poveștilor digitale, formarea competențelor de utilizare eficientă a platformelor online; crearea de prezentări profesionale digitale; utilizarea aplicației StoryMaps; utilizarea programului Publisher, creare de conținut digital pentru repozitoriu.
- **Subiecte privind ȘD:** forme și metode inovative de promovare a științei; servicii educaționale de educare a științei; comunicarea științei prin forme biblioteconomice inovative și metode nonformale; încurajarea, inspirarea promovării rezultatelor științei în viața și activitatea umană; inițiere în ȘD, utilizarea resurselor în AD; Resurse Educaționale Deschise; Bibliometria: delimitări conceptuale; Instrumentul Bibliometric Național (IBN); registrul Revistelor în AD (DOAJ); profilul ORCID (Open Researcher and Contributor ID); identificatorul unic DOI (Digital Object Identifier), algoritmul atribuirii acestuia în baza de date Zenodo; utilizarea resurselor informaționale în funcție de atribuirea Licențelor Creative Commons.

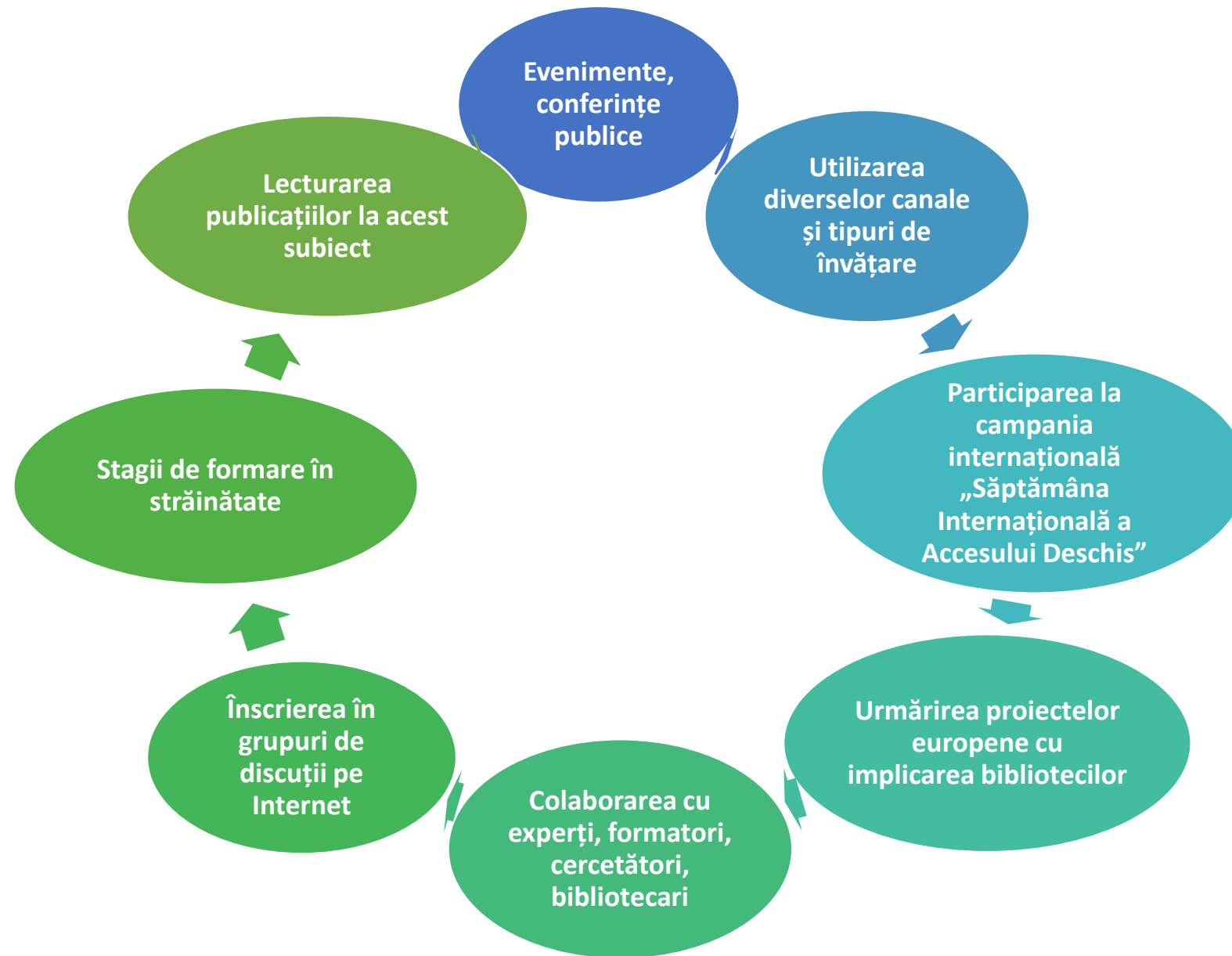
Numărul de instruirii privind Știința Deschisă (2018-2021)

Concluzii: pe parcursul anilor 2018-2021 au fost organizate **42** de activități educaționale cu tematica ȘD. CFPC BNRM, ca centru biblioteconomic național, a organizat cele mai multe activități axate pe subiectul ȘD (18). La nivel regional, cel mai activ a fost Centrul Regional Telenеști cu 9 activități educaționale. Se constată o dinamică a activităților educaționale privind ȘD: 2018 (3); 2019 (11); 2020 (12); 2021 (16).

Forme și metode de dezvoltare a abilităților privind Știința Deschisă

Impactul instruirilor și deținerea unor cunoștințe și abilități de către personalul de specialitate din bibliotecile Republicii Moldova privind Știința Deschisă

- Contribuirea la elaborarea politicilor instituționale de AD;
- Asistență metodologică utilizatorilor în vederea găsirii informației de care au nevoie;
- Asigurarea ajutorului comunității academice în sporirea audienței, impactului;
- Crearea repozitoriilor (depozitelor digitale) tematice și instituționale (ex: Repozitorul Tematic Național MoldLis, BNRM; Repozitoriul instituțional HAPES, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”; repozitoriile bibliotecilor universitare);
- Implicarea în procesul de înregistrare a revistelor și repozitoriilor în registre internaționale (DOAJ, OpenDOAR, ROAR);
- Contribuirea la dezvoltarea bibliotecii electronice IBN prin asigurarea cu conținutul digital al revistelor instituționale în AD;
- Creșterea numărului de publicații instituționale în AD în diferite baze de date (ex.: Ebsco, Scopus, WoS).

Concluzii

Datele ne indică că pe parcursul ultimilor patru ani (2018-2021) a crescut cu 18% numărul de activități educaționale privind ȘD. În baza rezultatelor sondajelor remarcăm necesitatea de formare și interesul personalului de specialitate din SNB față de ȘD, AD.

Recomandări

- Crearea unor programe educaționale relevante;
- Obiective clare de învățare cu acoperirea bibliotecarilor din toate tipurile de biblioteci
- Studierea sistematică a nevoilor specifice în ceea ce privește competențele digitale și ȘD
- Combinarea diferitor formate și metode de instruire
- Crearea unei comunități de persoane preocupate de ȘD prin dialog deschis cu colegi, cercetători, experți
- Pregătirea formatorilor (lipsa formatorilor în domeniul ȘD este una din probleme la nivel național)

În contextul fenomenelor analizate recomandăm personalului de specialitate din bibliotecile Republicii Moldova să participe la cel puțin o sesiune de formare privind ȘD.

**VĂ MULTUMESC
PENTRU
ATENȚIE!**